

Onderwerp Hoofdlijnen tarieven en dienstregeling 2014

Steller Menno Oedekerker

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 3678446 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk RO13.3644833

Datum 26 APR 2013 Uw brief -

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In voorbereiding op de besluitvorming over de dienstregeling 2014 heeft het dagelijks bestuur van het OV-bureau hoofdlijnen vastgesteld waarbinnen de uiteindelijke dienstregeling 2014 vorm zal krijgen. Daarnaast is ook een eerste stap gezet in het besluitvormingsproces rondom de tarieven 2014. Met deze brief informeren wij u over de hoofdlijnen voor de dienstregeling 2014 en de eerste denkrichting voor het tariefstelsel. Daarnaast schetsen we het verloop van het verdere besluitvormingsproces en uw betrokkenheid hierbij.

In de bijlage vindt u de voorstellen op hoofdlijnen voor zowel de dienstregeling 2014 als de tarieven 2014. Er is uitgegaan van een gelijkblijvend budget voor 2014, gebaseerd op de Ontwerpbegroting 2014 van het OV Bureau. Daarnaast wordt echter wel ruimte behouden om in te spelen op de resultaten van de eerste helft van 2013. De voorstellen voor de dienstregeling 2014 zijn derhalve opgenomen in een budgetneutraal basispakket, dat is aangevuld met denkrichtingen voor zowel een minpakket als een pluspakket.

Hoewel de veranderingen in de dienstregeling aanzienlijk minder ingrijpend zijn dan die van vorig jaar, worden wel degelijk aanpassingen en optimalisaties voorgesteld. Speciale aandacht vragen wij daarbij voor de voorstellen omtrent lijn 5. In de tarievenstructuur worden geen grote veranderingen voorzien, maar geeft het OV-bureau wel een denkrichting aan voor het aanpassen van kortingsproducten, naar aanleiding van landelijke ontwikkelingen. Alle afzonderlijke voorstellen zijn in de bijlage uitgewerkt en worden ter advisering voorgelegd aan u, de Staten van Groningen en Drenthe en onder andere de consumentenplatforms, betrokken gemeenten en de vervoerders.

Het proces voor de besluitvorming door het dagelijks bestuur van het OV-bureau rondom de dienstregeling 2014 kent een harde deadline. Om de dienstregeling 2014 in december 2013 in te kunnen laten gaan, is voor de zomer besluitvorming door het dagelijks bestuur nodig. In juni 2013 moet daarom het totale wijzigingspakket bekend

zijn. Graag ontvangen wij uw eventuele reactie op de voorliggende hoofdlijnen derhalve uiterlijk 20 juni 2013, 9.00 uur. Indien u dat op prijs stelt zijn wij uiteraard bereid om samen met het OV-bureau in mei of juni een nadere toelichting op de voorstellen te geven.

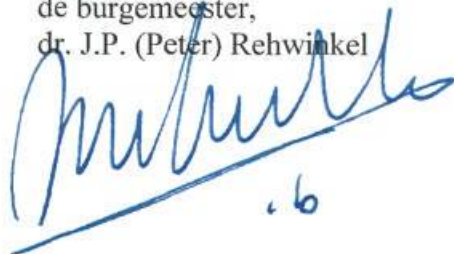
Op basis van uw reactie en de reacties vanuit u, de Staten van Groningen en Drenthe en overige betrokken partijen zal het dagelijks bestuur van het OV-bureau op 20 juni de definitieve dienstregeling 2014 vaststellen. Over de definitieve dienstregeling wordt u in juli geïnformeerd. In november stelt het dagelijks bestuur van het OV-bureau de tarieven vast, waarover wij u tevens informeren.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

Handwritten signature of dr. J.P. (Peter) Rehwinkel in blue ink, with a horizontal line underneath and a small 'b' below it.

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Handwritten signature of drs. M.A. (Maarten) Ruys in blue ink.

Onderwerp Hoofdpijnen dienstregeling en tarieven 2014
Datum 16 april 2013

In dit memo zijn de voorstellen voor dienstregeling 2014 opgenomen (het basispakket), evenals een denkrichting voor een plus en een minpakket voor het geval uit actuele ontwikkelingen blijkt dat er meer of minder budget beschikbaar is. Tevens zijn de eerste denkrichtingen opgenomen voor de tarieven 2014.

Uitgangspunten dienstregeling 2014

Het dagelijks bestuur OV-bureau heeft de volgende uitgangspunten vastgesteld :

1. **Financieel neutraal:** om actuele ontwikkelingen in de eerste helft van 2013 mee te kunnen nemen is ook ontwikkeling van een plus- en minpakket..
2. **Vereenvoudigen** waar kan, ingewikkeld waar moet. Accenten zijn o.a.:
  - a. Vereenvoudiging vervoersnetwerk Stad Groningen.
  - b. Vereenvoudiging van de verscheidene dienstregelingsoorten.
3. **Realistische rijtijden:** geplande dienstregeling beter afstemmen op de realiteit waardoor betrouwbaarder busvervoer ontstaat en waar mogelijk snellere reistijden voor de klant.
4. **Kritische benadering onderkant** van de markt
5. **Spitsinzet in lijn met de vraag:** in de huidige situatie is de geboden capaciteit bij met name Qliners en de stadlijnen van/naar Zernike structureel ontoereikend om het aantal passagiers te kunnen vervoeren. Op deze lijnen worden dan ook structureel veel extra (versterkings)bussen ingezet. De betrouwbaarheid van het busvervoer willen we verdergaand vergroten door bij voorkeur meer extra dienstregelingritten in te zetten waar nodig i.p.v. versterkingsritten.
6. **Verdergaande integratie met trein:** meer inzet op verdergaande integratie van trein- en busvervoer, waarbij trein hoofddrager is van het vervoer, maar busvervoer nog slimmer kan aansluiten of aanvullen.

Uitgangspunten tarieven

1. Integraal tariefsysteem voor openbaar vervoer in Groningen en Drenthe
2. Tariefsysteem is laagdrempelig zodat iedere inwoner c.q. bezoeker van Groningen en Drenthe eenvoudig gebruik kan maken van het openbaar vervoer (voor een deel van zijn/haar reis).
3. Tariefhoogte van verscheidene kaartsoorten is afgestemd op de prijs die reizigers bereid zijn voor hun reis te betalen.
4. Sturingsinstrument voor betere spreiding reizigers over de dag en week.

Leeswijzer

De hoofdpijnen van de dienstregeling en tarieven zijn beschikbaar op de volgende pagina's:

- Overzicht dienstregeling	pagina 2
- Basispakket <i>Algemene maatregelen</i>	pagina 3
- Basispakket <i>Groningen</i>	pagina 4
- Basispakket <i>A7 west - corridor</i>	pagina 8
- Basispakket <i>A28 - corridor</i>	pagina 9
- Basispakket <i>Drenthe</i>	pagina 10
- Plus- en minpakket	pagina 12
- Tarieven	pagina 13

Overzicht dienstregelingvoorstellen

Onderstaand is het totaal overzicht dienstregeling hoofdlijnen opgenomen. Waar in onderstaande lijst geen bedrag is opgenomen, maar een pm post, is in de huidige situatie nog onvoldoende helderheid over de financiële consequenties. Dit wordt nog nader uitgewerkt in het traject naar de definitieve voorstellen toe. Uitgangspunt daarbij is dat het basispakket onder de streep op neutraal uit zal komen.

Lijn/Corridor	Voorgestelde maatregel	Basispakket	Minpakket	Pluspakket
Algemeen				
Zomervakantie	Van 8 naar 7 weken zomervakantiedienstregeling	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Realistische rijtijden	Voor alle lijnen doorvoeren realistische rijtijden	pm	pm	pm
Versobering	Versobering inzet zaterdagmorgen en avonden	n.v.t.	€ -400.000	n.v.t.
Groningen				
163 Lauwersoog / Holwerd	Aansluiting op alle boten Schiermonnikoog	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000
Oost Groningen	Herontwerp in 2014 of 2015	pm	pm	pm
Woldendorp schoolvervoer	Betere afstemming vervoer op de vraag	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000
Servicebus Veendam	Van Servicebus naar 8-persoons	€ -90.000	€ -90.000	€ -90.000
Servicebus Hoogezand	Bijvoorbeeld van Servicebus naar 8-persoons	€ -70.000	€ -220.000	€ -70.000
Buurtbus en 47/62	Buurtbus uitbreiding naar lijnen 47 en 62	pm	pm	pm
Versterking naar vast	Delfzijl / Grootegast / Oosterwolde - Groningen	pm	pm	pm
61 Ulthuizen - Roodeschool	Onderzoek mogelijkheden beperkten paralleliteit	pm	pm	pm
Lijnen 660 en 662	Ritten van Servicebus naar kleine bus	€ -10.000	€ -10.000	€ -10.000
15 Hoofdstation - Zernike	Alle ritten buitenom	pm	pm	pm
5 Hoofdstation - Noord	Aangepaste route en meer ritten i.v.m. lijn 15	pm	pm	pm
11 Hoofdstation - Zernike	Omzet versterking naar vast	€ -60.000	€ -60.000	€ -60.000
4 Hoogkerk - Oosterpark	Vervangen door streeklijnen	pm	pm	pm
22 Haren - Euroborg	Aangepaste route en bediening Station Europapark	€ -	€ -	pm
76 Veendam - Groningen	Nieuwe route in Groningen via station europapark	€ -	€ -	€ -
A7 west corridor				
Qliner Drachten - Groningen	Omzet versterking naar vast	pm	pm	€ 250.000
HOV Roden / Leek - Groningen	Omzet versterking naar vast	pm	pm	pm
A28				
Qliner Emmen - Groningen	Omzet versterking naar vast	pm	pm	€ 250.000
Qliner Stadskanaal - Groningen	Omzetting versterking naar vast	€ 15.000	€ 15.000	€ 265.000
	Inzet in kerst- en zomervakantie	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Qliner Assen - Groningen	Omzetten versterking naar vast	€ -55.000	€ -55.000	€ 210.000
Drenthe				
Assen - Groningen	Integreren lijnen en verschuiving tijden	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000
Stadsdienst Assen	Herontwerpen	pm	€ -120.000	pm
Midden Drenthe	Evalueren	pm	pm	pm
Zuidwest Drenthe	Vervoersaanbod meer in lijn met de vraag	pm	pm	pm
Totaal		€ 15.000	€ -655.000	€ 1.030.000

(Opgenomen bedragen zijn netto bedragen: extra kosten minus minderkosten minus extra verwachte opbrengsten)

Basispakket *Algemene maatregelen*

Zomervakantiedienstregeling

Per zomervakantie 2014 wordt de formele duur van de zomervakantie voor middelbare scholen gelijk getrokken met de basisscholen. Dit betekent dat middelbare scholen formeel nog zes weken zomervakantie behouden. In de huidige situatie rijden de bussen gedurende acht weken de beperkte zomervakantiedienstregeling. Voorstel is dit te beperken tot zeven weken. Aangezien de laatste week voor de zomervakantie in praktijk toch vaak een bijzondere week blijkt met veel meer vrij voor de scholieren is teruggaan van acht naar zes weken zomervakantie niet nodig.

Reizigers gevolgen	Het busvervoer wordt voor reizigers aantrekkelijker doordat alleen nog in de 7 weken zomervakantie een zomervakantiedienstregeling wordt gereden
Financiële gevolgen	Netto extra kosten omstreeks 300.000 euro

Realistische rijtijden

Reizigers in Groningen en Drenthe worden helaas nog te vaak geconfronteerd met bussen die te laat rijden, ofwel zelfs te vroeg langs een halte komen. Dit past niet bij de filosofie die zowel het OV-bureau als Qbuzz voorstaan. Bij de ontwikkeling van dienstregeling 2014 zal dan ook veel tijd gestoken worden in het realistisch krijgen van alle rijtijden, zodat 'Uw bus voortaan nooit te vroeg vertrekt' en de bus ook minder vaak te laat zal zijn. Hiermee vergroten wij de betrouwbaarheid van het busvervoer in Groningen en Drenthe.

Reizigers gevolgen	Voor reizigers in Groningen en Drenthe wordt de betrouwbaarheid van het busvervoer vergroot
Financiële gevolgen	Verwachting is dat dit per saldo een positief resultaat oplevert, dat op dit moment nog niet gekwantificeerd is

Basispakket Groningen

Groningen – Lauwersoog – Holwerd

In de huidige situatie rijdt op werkdagen buiten vakantieperiodes aansluitend op een aantal boten een bus tussen Groningen en Lauwersoog (van mei t/m herfstvakantie 2013 worden al enkele ritten toegevoegd aan de dienstregeling op werkdagen). In de vakantieperiodes en in het weekend rijdt aansluitend op elke boot een bus tussen Groningen en Lauwersoog. Deze bussen rijden door van/naar Holwerd voor aansluiting op boten van/naar Ameland.

Op basis van suggesties en klachten is het doel weer elke dag op elke boot aan te sluiten in Lauwersoog (m.u.v. de boot met vertrek om 6:30 uur) en alleen nog te rijden van/naar Holwerd op momenten dat daar echt vraag naar is. In overleg met Wagenborg, gemeenten Ameland en Schiermonnikoog en het Consumentenplatform worden verschillende varianten besproken om te komen tot een zo goed mogelijk oplossing.

Reizigers gevolgen	Aansluiting op alle boten naar Schiermonnikoog, de aansluiting op de boot naar Ameland wordt beperkt naar de momenten met de meeste vraag. Alternatieve reismogelijkheid Groningen – Holwerd (Ameland) is beschikbaar via Leeuwarden.
Financiële gevolgen	Netto extra kosten omstreeks 45.000 euro

Woldendorp scholierenvervoer

Het Dollard-college in Woldendorp is een regionale school met een voedingsgebied dat zich uitstrekt van Nieuweschans tot Spijk. Speciale OV-scholierenlijnen en versterkingsbussen naar de school leveren maatwerk. Historisch is dat zo gegroeid. Gezamenlijk met het Dollard College Woldendorp en de vervoerders wordt bekeken of de inzet van de scholierenbussen van/naar Woldendorp geactualiseerd kan worden, met als doel een beter vervoersproduct en efficiëntere lijnvoering.

Reizigers gevolgen	Bepaalde reizigers zullen moeten gaan overstappen om op school te komen.
Financiële gevolgen	Netto besparing omstreeks 50.000 euro.

Servicebus Hoogezand en Veendam

Gemiddeld gezien zijn de vervoersopbrengsten de helft van de kosten van de bus, echter bij de Servicebussen Hoogezand en Veendam is dat slechts 2,5 procent. Dit ondanks alle marketing inspanningen die afgelopen jaren hebben plaatsgevonden.

De Servicebus in Veendam zal dit jaar al worden uitgevoerd met een 8-persoons lage vloerbus i.p.v. de huidige 14-persoons bus. Op termijn is de gedachte deze lijn om te zetten naar vrijwilligersvervoer. De gemeenten Veendam en Hoogezand Sappemeer en de klantenpanels van de Servicebussen zullen nauw bij de planvorming worden betrokken. Nader onderzoek zal plaatsvinden om te bezien op welke wijze het vervoer binnen Hoogezand en Veendam beter kan worden afgestemd op de vraag.

Reizigers gevolgen	pm
Financiële gevolgen	Netto besparing omstreeks 160.000 euro

Oost – Groningen

In het gebied Winschoten – Vlagtwedde – Onstwedde zetten we een onderzoek op naar het reisgedrag en reisbehoeften van de klant. Aanleiding is dat niet alle bussen in de huidige situatie goed op elkaar kunnen aansluiten. Mocht hieruit naar voren komen dat een andere lijnvoering gewenst is, dan zullen hiertoe voor dienstregeling 2014 of 2015 concrete voorstellen komen.

Buurtbus

Inzet van de drie huidige buurtbussen rondom Appingedam willen we beter afstemmen op collectieve vervoersbehoeften en eventueel uitbreiden met de routes Loppersum – Uithuizen (thans lijn 62) en Ten Boer – Lewenborg (thans lijn 47). Hiervoor is inzet en draagvlak van vijf gemeenten en de Regiovervoerder noodzakelijk en de werving van circa 50 nieuwe vrijwilligers.

Reizigers gevolgen	n.n.b.
Financiële gevolgen	pm

Omzet versterking naar vast Delfzijl / Grootegast / Oosterwolde – Groningen

Op de streeklijnen 40/140 Groningen - Appingedam, lijn 85 Oosterwolde –Groningen en lijn 39 Grootegast – Groningen worden op bepaalde ritten elke werkdag extra bussen ingezet. Deze extra bussen zullen worden omgezet in extra bussen in de dienstregeling.

Reizigers gevolgen	Meer reismogelijkheden en grotere zitplaatskans in de spits
Financiële gevolgen	pm

Spoorparallelliteit Uithuizen – Roodeschool

Op werkdagen rijdt de hele dag lijn 61 elk uur parallel aan het spoorlijn van Arriva. Onderzocht zal worden of deze lijn meer aanvullend op deze spoorlijn kan worden ingezet i.p.v. parallel.

Loppersum – Middelstum / Uithuizen

De Servicebussen die op deze routes in de spits rijden kunnen worden vervangen door kleinere bussen vanwege beperkt gebruik.

Reizigers gevolgen	Er zal een kleinere bus worden ingezet.
Financiële gevolgen	Kosten besparing omstreeks 10.000 euro

Stad Groningen: lijn 15 buitenom en lijn 5 op de route van lijn 15

Per medio april 2013 rijdt een gedeelte van de ritten van lijn 15 ‘buitenom’. Bedoeling is dat per dienstregeling 2014 alle ritten buitenom gaan rijden. Lijn 5 zal hiertoe in Groningen Noord een gestrekte route krijgen via de ‘oude’ route van lijn 15 en zal vaker gaan rijden. Hiermee worden de tussengelegen haltes op lijn 15 bediend. Lijn 5 rijdt dan niet meer over de Grote Markt, maar langs de Der Aa-kerk. Het routedeel door het Noorderplantsoen en over de Nieuwe Boteringestraat vervalt.

Reizigers gevolgen	Betrouwbare route naar Zernike en ontlasten van binnenstad met 'onnodig' busverkeer. Reizigers op het routedeel door de stad (Prinsesseweg-Hoofdstation) hebben vier i.p.v. acht reismogelijkheden per uur, overvolle bussen waardoor reizigers bij de halte blijven staan behoren tot het verleden. Voor de reizigers op lijn 5 vanuit Selwerd en Paddepoel wordt de route naar binnenstad en station sneller en daarmee aantrekkelijk. Enkele reizigers uit de Oranjobuurt en de Hortusbuurt zullen verder moeten lopen naar de haltes op de Prinsesseweg en de Nieuwe Ebbingestraat.
Financiële gevolgen	Pm

Stad Groningen: lijn 11 extra ritten

Op een aantal momenten rijden structureel extra ritten op lijn 11 om alle reizigers zo goed mogelijk te kunnen vervoeren. Deze structurele versterkingsritten willen wij omzetten naar vaste ritten.

Reizigers gevolgen	Meer reismogelijkheden op de route Hoofdstation – Station Noord - Zernike
Financiële gevolgen	Netto besparing 60.000 euro

Stad Groningen: vervangen lijn 4

Op het routedeel Hoogkerk – Hoofdstation rijden naast lijn 4 veel streeklijnen. De bezetting van lijn 4 is mede hierdoor beperkt. Voorstel is dan ook lijn 4 te vervangen door enkele spits streeklijnen via de Buitenhof te laten rijden, met een gelijktijdige toevoeging van een halte aan de HOV-as Peizerweg ter hoogte van de Hunsingolaan.

Op het routedeel Hoofdstation – Oosterpark is de bezetting van lijn 4 (halfuursdienst) beperkt.

Streeklijnen tussen Kardinge en het Hoofdstation kunnen met een routevoering via de Zaagmuldersweg de functie van lijn 4 overnemen. Deze rijden dan in de spits een kwartiersdienst en buiten de spits een halfuursdienst.

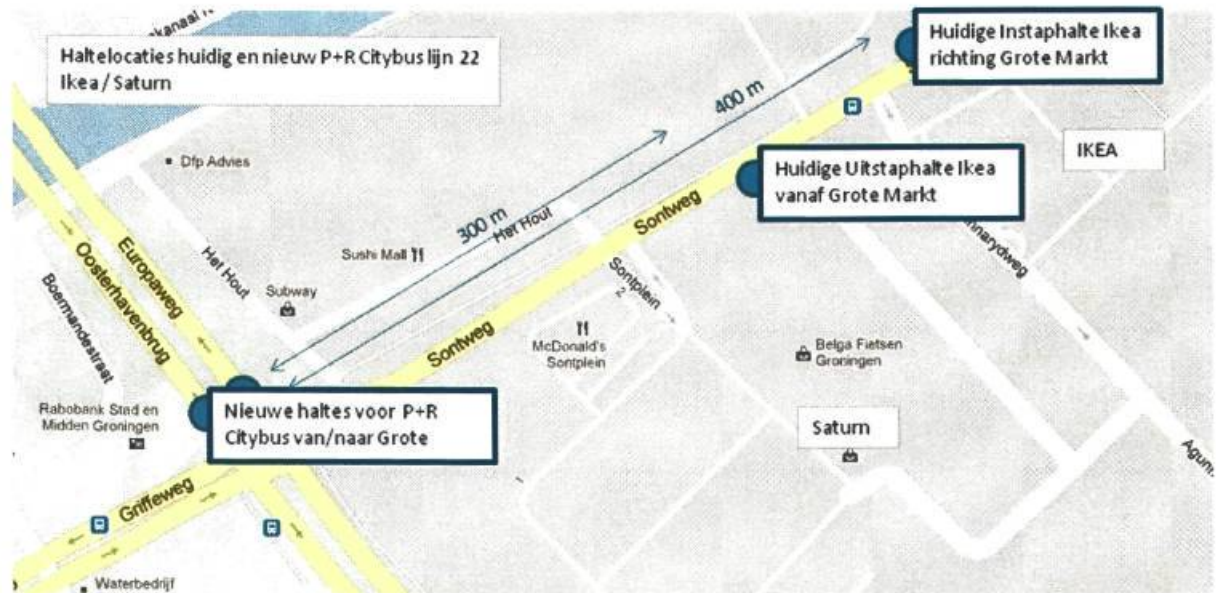
Deze maatregelen kunnen worden doorgevoerd indien er extra bussen gaan rijden op de verbinding Lewenborg/Beijum – Roden/Leek (zie pagina 12)

Reizigers gevolgen	Voor reizigers vanuit de Buitenhof langs de Eemsgolaan en Hunsingolaan neemt de loopafstand naar de halte toe, met uitzondering van de spits. Daartegenover staat dat de bediening van de halte aan de HOV-as Peizerweg veel frequenter is dan in de huidige situatie. De frequentie in de Oosterpoort over de Zaagmuldersweg neemt toe, daartegenover staat dat de huidige keerlus Pioenstraat niet meer wordt aangedaan. Dit kan grotendeels worden gecompenseerd door een halte ter hoogte van de sluis toe te voegen aan lijn 140/78 over het Damsterdiep, die in de spits vier tot zes keer per uur rijdt, daarbuiten twee keer per uur.
Financiële gevolgen	Pm

Stad Groningen: P+R Citybus lijn 22 naar Europapark

Na het gereedkomen van de busbaan Europaweg zal P+R Citybus lijn 22 hier gebruik van gaan maken en halteren bij de nieuwe haltes aan de Europaweg (zie onderstaand) en de keerlus bij P+R Euroborg P3. Daarnaast zal deze lijn gaan doorrijden naar station Europapark. Hierdoor ontstaan nieuwe en snellere reismogelijkheden voor reizigers die met de trein bij Europapark aankomen (vanuit Meppel, Hoogeveen, Assen, Veendam, Winschoten, Hoogezand e.d.) richting o.a. het UMCG. De haltes bij Ikea worden nog bediend door de streeklijnen 73 en 76 en mogelijk ook nog door de stadslijn naar Driebond. Opstappen met het P+R Citybuskaartje blijft hier mogelijk.

Reizigers gevolgen	<p>Nieuwe en snellere reismogelijkheden voor reizigers die met de trein bij Europapark aankomen en richting o.a. UMCG en binnenstad willen reizen.</p> <p>Reizigers die nu nog instappen bij de onofficiële P+R locatie Ikea kunnen instappen bij de halte aan de Europaweg op de kruising met de Sontweg om gebruik te kunnen maken van de P+R Citybus.</p> <p>Reizigers die bij de huidige haltes bij Ikea in- en uitstappen kunnen dit blijven doen met de lijnen 73 en 76 (Veendam – Groningen spits twee keer per uur, daluren elk uur) en mogelijk ook nog met de bus Station – Driebond (spits twee keer per uur).</p>
Financiële gevolgen	Geen, de route over de busbaan Europaweg naar Station Europapark is grofweg in dezelfde tijd te rijden als de huidige route naar de Bornholmstraat.

Lijn 76 via station Europapark

Lijn 76 (Veendam – Groningen) zal in Groningen vanaf de Duinkerkenstraat via de dit jaar nieuw aan te leggen weg naar station Europapark gaan rijden en vanaf daar via P+R P3 en Ikea naar het hoofdstation.

Basispakket *A7 west - corridor*

Qliner Drachten - Groningen

Sinds 9 december 2012 is de frequentie op Qliner 314 Drachten – Groningen in de topspits verhoogd tot elke tien minuten een bus. Doordat ook dit jaar een groei waarneembaar is in het gebruik van Qliner 314 zal het aantal ritten verdergaand worden uitgebreid.

Reizigers gevolgen	Meer reismogelijkheden voor reizigers tussen Drachten en Groningen
Financiële gevolgen	Pm

HOV Roden / Leek - Groningen

Op deze corridor worden structureel op elke werkdag veel extra versterkingsbussen ingezet om zo goed als het kan iedereen te vervoeren. Waar mogelijk worden deze extra bussen omgezet in extra dienstregelingritten.

Reizigers gevolgen	Meer reismogelijkheden voor reizigers tussen Roden / Leek en Groningen
Financiële gevolgen	Pm

Om bovenstaande verbindingen kwalitatief echt goed te krijgen zouden we eigenlijk de frequentie verdergaand moeten verhogen. Hiervoor is een voorstel opgenomen in het pluspakket (pagina 12). Hiermee zouden we een betrouwbaarder product kunnen bieden voor de klant, waardoor ook de forens meer van deze verbindingen gebruik zou gaan maken.

Basispakket *A28-corridor*

Qliner Emmen – Gieten - Groningen

Als proef zijn per maandag 25 februari jl. extra spitsritten in de dienstregeling gelegd 's morgens tussen Emmen en Groningen en 's middags op het routedeel Borger en Groningen. Op basis van de evaluatie van dit extra vervoer, zullen wij met Qbuzz en Arriva Touring onderzoeken hoe we deze bundel met Qliners 300 en 305 nog beter kunnen maken. Daarnaast onderzoeken we het eventueel doortrekken van Qliner 300 op het traject van lijn 43 van/naar Klazienaveen.

Reizigers gevolgen	Meer reismogelijkheden voor reizigers tussen Emmen en Groningen
Financiële gevolgen	Pm

Qliner Stadskanaal – Gieten – Groningen

Op Qliner 312 rijden elke dag veel extra versterkingsritten om iedereen te kunnen vervoeren. Conform de uitgangspunten dienstregeling 2014 onderzoeken we op welke manier we het beste structurele versterkingsritten in de dienstregeling kunnen opnemen.

Qliner 312 rijdt thans enkel buiten de kerst- en zomervakantie. Vanwege de vraag naar dit vervoer in de kerst- en zomervakantie, zijn wij voornemens ook enkele ritten toe te voegen in de kerst- en zomervakantie.

Reizigers gevolgen	Meer reismogelijkheden voor reizigers tussen Stadskanaal en Groningen
Financiële gevolgen	Extra kosten netto omstreeks 30.000 euro

Qliner Assen - Groningen

Op het Qlinertraject tussen Assen en Groningen verwachtten wij een lichte daling van het aantal reizigers, vanwege de 4^e trein tussen Assen en Groningen, de opening van station Europapark en het inkorten van de route tot Kloosterveen – Assen Noord – Groningen. In de praktijk blijkt echter dat in het eerste kwartaal van 2013 ruim tien procent meer reizigers gebruik hebben gemaakt van Qliner 309 dan in het eerste kwartaal van 2012. Op deze verbinding rijden daarom nog steeds elke dag op dezelfde ritten versterkingsbussen mee om iedereen te kunnen vervoeren. Wij onderzoeken dan ook met Qbuzz op welke wijze we de structurele versterking kunnen vervangen door vaste ritten.

Reizigers gevolgen	De 1.100 reizigers die per dag gebruik maken van Qliner 309 krijgen meer reismogelijkheden
Financiële gevolgen	Netto besparing omstreeks 55.000 euro

Om bovenstaande verbindingen kwalitatief echt goed te krijgen zouden we eigenlijk de frequentie verdergaand moeten verhogen. Hiervoor is een voorstel opgenomen in het pluspakket (pagina 12). Hiermee zouden we een betrouwbaarder product kunnen bieden voor de klant, waardoor ook de forens meer van deze verbindingen gebruik zou gaan maken.

Basispakket *Drenthe*

Integreren lijnen 50 en 650

Op de route Assen – Vries – Haren – Groningen rijdt dagelijks streeklijn 50. In de spits wordt deze lijn aangevuld met lijn 650 tussen Assen Noord – Vries – A28 – Haren – De Wijert – Groningen. De optie wordt onderzocht om deze twee lijnen te integreren.

Alternatief is lijn 650 naast de huidige lijn 50 te laten bestaan, waarbij de ritten die benodigd zijn voor de capaciteit te behouden. Er zullen dan in zowel de ochtend als in de middag enkele ritten vervallen.

Reizigers gevolgen	Integreren heeft als voordeel dat reizigers met lijn 50 een hogere frequentie krijgen geboden in de spits en een eenduidiger vervoersaanbod. Nadeel is dat reizigers van/naar het dorp Tynaarlo een langere reisduur krijgen van/naar Groningen en 1,3 kilometer moeten lopen/fietsen naar de halte (24 reizigers per dag). Enkele reizigers uit Assen, Vries en De Punt krijgen een langere reistijd naar enkele bestemmingen in Groningen.
Financiële gevolgen	Netto besparing omstreeks 25.000 euro.

Bundel Assen – Groningen 15 minuten verschuiven

In onderzoek is het verschuiven van de vertrektijden van de bussen op de bundel Assen – Groningen met 15 minuten omdat de verwachting is dat hierdoor aansluitingen op treinen en andere buslijnen in het gebied beter worden. Er wordt nog nader onderzocht of er hierdoor ook niet acceptabele verslechtingen optreden.

Reizigers gevolgen	Nog nader uitzoeken
Financiële gevolgen	pm

Stadsdienst Assen

Over de aanpassingen op de stadslijnen in Assen zijn diverse klachten ontvangen. Behalve dat de rijtijd van lijn 4 niet goed overeenkomt met de werkelijkheid is ook de afname van reismogelijkheden vanuit Peelo een veel gehoorde reactie. Aan de hand van deze reacties worden momenteel diverse alternatieven voor de stadsdienst onderzocht.

Gevolgen werkzaamheden Florijnas

Vanwege de aanstaande werkzaamheden aan de Florijnas in Assen bespreekt het OV-bureau met Qbuzz, VMNN en gemeente Assen welke aanpassingen doorgevoerd moeten worden in het busaanbod vanwege deze werkzaamheden.

Midden-Drenthe

Met ingang van dienstregeling 2013 is de dienstregeling gewijzigd van de treinen Zwolle – Groningen en de Vechtdallijn Zwolle – Emmen, alsmede van een aantal daarop aansluitende buslijnen tussen Emmen, Hoogeveen, Beilen en Assen. Als gevolg van deze wijziging ontvangen wij veel reacties over het vervallen van diverse gewenste aansluitingen en reismogelijkheden.

OV-bureau en Qbuzz onderzoeken de mogelijkheden om de dienstregeling van de buslijnen in het gebied tussen Emmen, Hoogeveen, Beilen en Assen verder te optimaliseren, zodat de reismogelijkheden kunnen worden vergroot. NS wijzigt daarnaast per dienstregeling 2014 de vertrektijden van de Sprinter Zwolle – Groningen op zondag (om ook op die momenten globaal en halfuurdienst te bieden tussen Meppel en Zwolle), wat gevolgen heeft voor de buslijnen die thans op deze sprinters aansluiten.

Zuidwest Drenthe

Uit chipkaartgegevens van de bestaande lijn 20 (Meppel – Dieverbrug – Assen) blijkt dat de vervoervraag vanuit Diever/Dwingeloo naar Meppel veel groter is dan naar Assen. Van de reizen die gemaakt worden vanuit Diever en Dwingeloo, gaat circa 85-90% naar Meppel en 10-15% naar Assen. Op het gedeelte naar Assen begint vanaf Hoogersmilde en Smilde de vervoervraag pas weer groter te worden, maar nog steeds in minder dan het gedeelte naar Meppel, wellicht omdat vanaf Smilde ook de Friese lijnen 15 en 19 rijden.

Wij onderzoeken de mogelijkheden om verandering aan te brengen in het busaanbod in zuidwest Drenthe met als doel beter in te spelen op de vervoervraag op de beide deeltrajecten.

Plus- en minpakket

Bij meer of minder beschikbaar budget voor dienstregeling 2014 zijn onderstaand denkrichtingen opgenomen om tot invulling van deze bezuiniging c.q. invulling van het extra budget te komen.

Pluspakket

Indien meer budget beschikbaar is voor dienstregeling 2014 is het voorstel deze met name in te zetten op de onderstaande corridors om te kwaliteit structureel te verbeteren (hogere frequentie, bieden van grotere zitplaatskans en daarmee mogelijkheid om groei in het gebruik op te vangen):

- Kwaliteitsverbetering/capaciteitsverhoging voor corridors in en om de stad Groningen:
  - Roden / Leek – Groningen
  - Annen – Zuidlaren - Groningen
  - Hoofdstation – Zernike.
- Groningen – Drachten (met name 314): zoals ochtendspits van zes naar acht keer per uur en uitbreiden periode kwartierdienst
- Groningen – Assen (met name 309): zoals spits hele route van minimaal vier naar minimaal zes keer per uur en uitbreiden periode kwartierdienst
- Groningen – Emmen (met name 300 en/of 305): zoals spits van zes naar acht keer per uur
- Groningen – Stadskanaal (met name 312): zoals extra ritten bieden tussen ochtend- en middagspits.

In het basispakket is het voorstel opgenomen alleen waar op basis van huidige reizigersaantallen strikt noodzakelijk is extra ritten te bieden. In het pluspakket voegen we extra ritten toe om de mogelijkheid te creëren de kwaliteit van de verbindingen te verbeteren om zodoende meer nieuwe reizigers in de bus te kunnen krijgen.

Deze maatregelen kosten afhankelijk van de gemaakte keuzes 1 tot 3 miljoen euro.

Minpakket

Indien we eventueel toch minder te besteden hebben, zou dit met de volgende maatregelen opgevangen kunnen worden:

- Helemaal laten vervallen van de Servicebus Hoogezand. Reden hiervan is de zeer beperkte kostendekkingsgraad (2,5 procent). In het basispakket is voorgesteld Servicebus Hoogezand alleen efficiënter te maken.
- Heroverweging inzet stadsbussen en Servicebussen in Assen om zodoende te komen tot een effectievere en efficiëntere inzet. In het basispakket is voorgesteld niet te bezuinigen op de stadsdienst, maar de inzet effectiever in te zetten.
- Overig in te vullen maatregelen als beperken van lijnen op bijvoorbeeld zaterdagmorgen en in de avonden.

Deze maatregelen leveren omstreeks € 650.000 op.

Tarieven

Onderstaand is een eerste denkrichting opgenomen voor de tarieven 2014.

De gemiddelde tariefstijging zal, door het gelijk blijven van de tarieven Eurokaartjes, licht achterblijven bij de algemene prijspeil ontwikkeling in Nederland.

OV-chipkaart saldo reizen

1. Basistarief blijven hanteren als opgenomen in het Landelijk Tarief Kader.
2. Kilometertarief met tarievenindex aanpassen.
3. Maximumtarief van 8 euro per reis ongewijzigd behouden.

Gemakskaarten

4. Tarieven Eurokaartjes (€ 2, € 5 en € 8) ongewijzigd. Overwogen zou kunnen worden de € 2 te verhogen tot € 2,50 zodat meer reizigers worden gestimuleerd met de OV-chipkaart te reizen en het reizen met de OV-chipkaart ook in de stad Groningen altijd goedkoper is dan het reizen met een 2-Eurokaartje. Advies is deze prijsverhoging niet door te voeren omdat uit ervaringen elders in het land is gebleken dat € 2,50 tot gevolg heeft dat te veel reizigers niet meer met de bus gaan reizen waardoor de inkomsten sterk kunnen dalen.
5. Tarieven Dagkaart en Daldagkaart ongewijzigd.

Buurtbus

6. Geen wijzigingen doorvoeren. Omzet is beperkt en tarieven willen we zo veel mogelijk op goed afgeronde bedragen houden.

P+R Citybus Groningen

7. P+R Citybus retourkaartjes (€ 6 voor maximaal 5 personen) niet wijzigen. Huidig tarief lijkt thans het maximaal haalbare tarief. Overigens maken de meeste P+R Citybusreizigers gebruik van de OV-chipkaart op saldo of het Eurokaartje. De reden hiervan is dat dit voor hen goedkoper is.
8. P+R Citybus abonnementen: prijs maandabonnement verhogen van € 40 tot € 45. Prijs van een vergelijkbaar sterabonnement kost afhankelijk van de reis € 48 of € 78. Jaarabonnement verhogen van € 400 tot € 450.

Regiotaxi

9. Deur – halte: Tarievenindex toepassen.
10. Deur – deur: extra verhogen om verdergaand het gebruik van deze variant te ontmoedigen.

Abonnementen

11. Sterabonnementen: Invoeren vervangend abonnementsysteem voor het Sterabonnement. Hiertoe vindt thans gezamenlijk met de provincies Overijssel, Zeeland en Regio Twente onderzoek plaats. Sterabonnementen worden alleen vervangen indien een goed vervangend product wordt gevonden die geaccepteerd wordt door de reizigers. Voorwaarde is ook dat het alternatief gebruikt moet kunnen worden in zowel bus als regionale trein Groningen van Arriva.

12. Dal Vrij: Overwegen invoering Dal vrij abonnement bus Groningen en Drenthe.
13. Altijd Korting: eventuele tariefaanpassing conform Landelijk Tarief Kader doorvoeren.
14. Stad-/streekdeel OV-jaarkaart: tariefaanpassing conform Landelijk Tarief Kader doorvoeren

Nachtbus en evenementenvervoer

15. Heroverwegen huidige tarieven Nachtbus door daling in gebruik en omzet sinds invoering verhoogde tarieven.
16. Evenementen retourkaart station Assen – TT: geen wijzigingen.

Kinderen

17. 0 t/m 3 jaar gratis: geen wijzigingen.
18. Per volwassene reizen twee personen van 4 t/m 11 jaar gratis mee: geen wijzigingen.

Korting

In de huidige situatie bestaan voor bepaalde groepen reizigers specifieke korting voor het reizen met de bus. De belangrijkste zijn:

- Scholieren (4 t/m 18 jaar) ontvangen 34 procent leeftijds-korting op hun abonnement *(4 t/m 11 jarigen ontvangen ook 34 procent leeftijds-korting bij saldo reizen bij het reizen met een persoonlijke OV-chipkaart , hier wordt echter weinig gebruik van gemaakt).*
- Studenten met het studentenreisrecht reizen in bepaalde periodes gratis en ontvangen in andere periodes 34 procent leeftijds-korting op saldo reizen.
- Personen van 65 jaar en ouder ontvangen 34 procent leeftijds-korting bij het reizen op saldo met een persoonlijk OV-chipkaart *(daarnaast ontvangen zij 34 procent korting op een sterabonnement, waar zij echter nagenoeg geen gebruik van maken)*
- Personen met een sterabonnement die elke werkdag reizen ‘ontvangen korting’ indien zij reizen met een sterabonnement t.o.v. het tarief bij saldo reizen.

De korting voor het reizen met sterabonnementen kunnen wij regionaal bepalen. De korting voor 4 t/m 18 jarigen en personen van 65 jaar en ouder van 34 procent bij het reizen op saldo is thans landelijk bepaald. In het najaar zal landelijk besloten worden of dit landelijk geregeld blijft worden, of dat de regio dit zelf mag gaan vaststellen. Indien besloten wordt dit vrij te laten aan de regio, is de denkrichting voor de bus in Groningen en Drenthe onderstaand verwoord:

- Alle reizigers in de daluren (buiten ochtend- en middagspits) 40 of 50 procent korting geven bij reizen met de (persoonlijke) OV-chipkaart op saldo na aanschaf van een Dalurenproduct voor bijvoorbeeld 10 euro per jaar.
- Uitgaande van een financieel neutrale overgang voor ouderen (bij veronderstelde huidige reizen van 30 procent in de spitsperioden en 70 procent in de daluren) laten vervallen van specifieke korting voor ouderen van 34 procent korting.
- Vervallen van de specifieke korting voor 4 t/11 jarigen bij reizen op saldo van 34 procent omdat hier nagenoeg geen gebruik van wordt gemaakt omdat alle volwassenen met een geldig vervoersbewijs twee kinderen al gratis mogen meenemen in de bus.

Daarnaast behouden van korting voor scholieren (4 t/m 18 jarigen) bij het reizen met de bus met een sterabonnement c.q. een vervanger van het sterabonnement.